

Konrad Czapiewski (1979-2022)

Konrad Czapiewski ukończył studia magisterskie na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego w 2003 roku. Tytuł magistra geografii uzyskał na podstawie pracy magisterskiej *Warunki życia ludności wiejskiej w Polsce w okresie transformacji społeczno-gospodarczej* przygotowanej pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Durydiwki. Jeszcze przed ukończeniem studiów podjął pracę w Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, w Zespole Rozwoju Obszarów Wiejskich (aktualnie Zakład Geografii Wsi i Rozwoju Lokalnego), którą nieprzerwanie kontynuował aż do tragicznej śmierci. Od początku pracy w Instytucie zaangażował się w szereg przedsięwzięć o charakterze naukowym i organizacyjnym; był członkiem zespołów projektowych, organizował konferencje i wyjazdy terenowe, uczestniczył w bilateralnej współpracy z zagranicznymi partnerami oraz aktywnie działał w organizacjach zrzeszających geografów. Kształtował też z dużą samodzielnością i zaangażowaniem własną tematykę badawczą.

W 2010 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk o Ziemi w zakresie geografii na podstawie przedstawionej i obronionej rozprawy pod tytułem *Koncepcja obszarów sukcesu społeczno-gospodarczego na wsi i ich rozpoznanie w województwie mazowieckim*. Promotorem pracy był prof. dr hab. Jerzy Bański, zaś recenzentami prof. dr hab. Bolesław Domański i prof. dr hab. Krystian Heffner. Po uzyskaniu doktoratu zajmował stanowisko adiunkta. W 2020 roku do Rady Naukowej IGIPZ PAN wpłynął wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania Konradowi Czapiewskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Jako osiągnięcie naukowe Kandydat przedstawił cykl siedmiu powiązanych tematycznie publikacji naukowych pod tytułem *Wiejskość a wiedza – ujęcie czasowo-przestrzenne*. Celem głównym badań była ocena procesów kreacji, transferu oraz perspektyw wykorzystania wiedzy na obszarach wiejskich i przez mieszkańców wsi w Polsce w ujęciu lokalnym w latach 1918-2050. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego zakończyło się sukcesem w marcu 2021 roku i w jego wyniku Konrad Czapiewski uzyskał stanowisko profesora IGIPZ PAN. Tematyka transferu wiedzy między miastem a wsią stała się podstawą do przygotowania wniosku i uzyskania dużego projektu badawczego w ramach konkursu OPUS NCN pt. *Miejsko-wiejski transfer wiedzy*

– *modele współzależności*, który rozpoczął na początku 2022 roku. Jednakże już wcześniej realizował własne projekty lub był wykonawcą, a także koordynatorem międzynarodowych lub krajowych projektów ze strony IGiPZ PAN.

Praca badawcza prof. Konrada Czapiewskiego od początku jego kariery zawodowej poświęcona była tematyce wiejskiej, w tym przede wszystkim roli człowieka w kształtowaniu przestrzeni wiejskiej. Szczególnie wiele miejsca poświęcił zagadnieniom społecznym, czemu sprzyjała rzadka umiejętność nawiązywania kontaktów z mieszkańcami wsi, lokalnymi liderami i samorządowcami. Towarzyszyły temu zawsze rozmowa, dyskusja, obserwacja oraz zdobywanie nowych doświadczeń i wiedzy, czego owocem były interesujące wnioski, niekonwencjonalne spostrzeżenia i syntetyczne podsumowania. Posiadał dużą umiejętność stosowania metod społecznych, które powszechnie wykorzystywał w swoich badaniach i z powodzeniem upowszechniał wśród geografów zajmujących się rozwojem regionalnym i lokalnym. Jego badania miały zarówno charakter teoretyczno-metodyczny jaki i praktyczny. Ich wyniki opublikował w ponad 100 pracach naukowych, wśród których było blisko 70 artykułów naukowych, 13 monografii i 35 rozdziałów w monografiach. Ponad 40 prac opublikował w języku angielskim. Był uczestnikiem 60 projektów badawczych – krajowych i zagranicznych – o bardzo zróżnicowanej tematyce i charakterze (Horyzont, ESPON, NCN, projekty aplikacyjne), co jest świadectwem jego szerokiej wiedzy i umiejętności współpracy.

Szczególną rolę w życiu naukowym Konrada Czapiewskiego odgrywała działalność społeczna i organizacyjna. Był wieloletnim działaczem Polskiego Towarzystwa Geograficznego (Skarbnik i Sekretarz), członkiem European Rural Development Network, Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, Komitetu Nauk Geograficznych PAN oraz członkiem korespondentem trzech komisji Międzynarodowej Unii Geograficznej. Był głównym organizatorem lub członkiem komitetów organizacyjnych kilkudziesięciu konferencji naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Współpracował w redakcjach czasopism i był redaktorem *Studiów Obszarów Wiejskich*. Cechował się dużą pomysłowością, spokojem i posiadał dar rozwiązywania wszelkich problemów organizacyjnych.

Konrad miał rzadko spotykaną zdolność współpracy i łatwość nawiązywania kontaktów. Dzięki temu miał duże grono przyjaciół-naukowców w Polsce i za granicą. Potrafił łączyć życie naukowe z koleżeńską współpracą. Był dobrym kolegą, „nieformalnym” liderem, uwielbiał „celebrować” w dobrym tego słowa znaczeniu, był doskonałym organizatorem i uczestnikiem spotkań i podróży. Podczas krajowych i zagranicznych podróży, w których miałem przyjemność z nim uczestniczyć, był przewodnikiem i głównym inicjatorem koleżeńskich spotkań. Ukształtował bardzo aktywny zespół badawczy zrzeszający naukowców z Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB, Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, z którymi realizował interesujące projekty badawcze koncentrujące się na tematyce wiejskiej. Odwiedził ponad połowę powiatów w Polsce i 55 krajów na czterech kontynentach. Mówił o swojej pasji podróżniczej i krajoznawczej, że daje mu lepszą perspektywę w pracy zawodowej, bo „ten kto podróżuje, widzi więcej”. Potrafił bacznie obserwować i „chłonąć przestrzeń geograficzną”. Zginął tragicznie podczas kolejnej dalekiej podróży. Pozostała pustka, smutek i wielka strata dla naszego Instytutu i całej społeczności polskich geografów.

Jerzy Bański
IGiPZ PAN, Warszawa